

Helsingin yrityskysely 2024

- näkemyksiä kaupungin elinvoimatekijöistä

Helsinki

Sisältö

1. Johdanto	3
1.1 Selvityksen tausta ja tavoite	3
1.2 Yrityskyselyn toteutus	3
1.3 Vastanneiden yritysten taustatiedot	3
2. Yritysten kasvunäkymät	6
2.1 Odotukset henkilömäärän ja liikevaihdon kehityksestä	6
2.2 Yritysten suunnitelmat toiminnan laajenemisesta ja muutoksista toimipaikkoihin	8
3. Yritysten näkemyksiä Helsingin palveluista	10
3.1 Kaupungin palvelujen käyttö	10
3.2 Tyytyväisyys käytettyihin palveluihin	11
3.3 Ruusuja ja risuja palveluista	12
4. Yritysten näkemyksiä työvoimasta ja koulutuksesta	15
4.1 Keinot työvoiman saatavuuden turvaamiseen	15
4.2 Koulutuksen uudistaminen	16
5. Yritysten näkemyksiä maankäytöstä, liikenteestä ja alueiden kehittämistä	18
6. Helsinki yritysten sijaintipaikkana	22
6.1 Yritysten halukkuus suositella Helsinkiä yrityksen sijaintipaikaksi	22
7. Yritysten kehitystoiveet kaupungille	25
8. Yhteenveto päätuloksista	28

Kuvat

Kuva 2.1. Odotukset henkilömäärän kehityksestä	6
Kuva 2.2. Odotukset liikevaihdon kehityksestä	7
Kuva 2.3. Liikevaihdon supistumisen syyt	8
Kuva 2.4. Yritysten laajentamissuunnitelmat	9
Kuva 3.1. Käytetyt kaupungin palvelut viimeisen kahden vuoden aikana	10
Kuva 3.2. Tyytyväisyys käytettyihin palveluihin	11
Kuva 4.1. Toimenpiteet osaavan työvoiman saannin turvaamiseksi	16
Kuva 4.2. Koulutuksen uudistamistarpeet osaavan työvoiman turvaamiseksi	16
Kuva 4.3. Suurin epäkohta	17
Kuva 5.1. Onnistuminen maakäyttöön ja liikenteeseen liittyvissä asioissa	19
Kuva 5.2. Yritysten käytössä olevat tilat ja sijainnit	21
Kuva 6.1. Suosittelemalukkuus: vertailu yrityskoon mukaan	22
Kuva 6.2. Suosittelemalukkuus: vuosittainen vertailu	23

Taulukot

Taulukko 1.1. Vastaajat yritysten henkilöstömäärän mukaan	4
Taulukko 1.2. Vastaajat yritysten liikevaihdon mukaan	4
Taulukko 1.3. Vastaajat yritysten toimialan mukaan	5
Taulukko 1.4. Vastaajat toiminnan kansainvälisyyden mukaan	5
Taulukko 3.1. Palvelujen tyytyväisyyden keskiarvojen vertailu	11
Taulukko 5.1. Maankäyttöön ja liikenteeseen liittyvien asioiden vuosittainen vertailu	20
Taulukko 6.1. Toimialakohtainen suosittelemalukkuus	23
Taulukko 6.2. Toimialakohtainen suosittelemalukkuuden vuosittainen vertailu	24

1. Johdanto

1.1 Selvityksen tausta ja tavoite

Tämä selvitys perustuu helsinkiläisille yrityksille suunnatun kyselytutkimuksen tuloksiin. Helsingin kaupungin yritys-kysely on elinkeino-osaston joka toinen vuosi toteuttama mittava tutkimus, jolla kartoitetaan yritysten näkemyksiä Helsingistä. Tutkimuksella selvitetään yritysten ajatuksia ja kerätään palautetta kaupungin elinvoimaan ja yritysmyönteisyyteen vaikuttavista tekijöistä sekä kaupungin palvelujen käytöstä ja kehittämisen tarpeista. Tutkimuksen tuloksia hyödynnetään muun muassa elinkeino-osaston toiminnan kohdentamisessa yritysten kannalta olennaisiin teemoihin ja toimenpiteisiin.

1.2 Yrityskyselyn toteutus

Vuoden 2024 yritys-kyselyn toteutuksesta vastasi Helsingin kaupungin elinkeino-osaston (Business Helsinki) toimeksiannosta Digitalist Experience Oy, ja tiedonkeruun toteutti Norstat Finland Oy. Kysely on jatkumoa vuosina 2016, 2018, 2020 ja 2023 toteutetuille yritys-kyselyille ja on sisällöltään pääsääntöisesti yhteneväinen edellisen kyselyn kanssa. Vuodesta 2016 lähtien osa kysymyksistä on säilytetty samoina ja vertailukelpoisina, osaa on muutettu.

Tutkimuksen tiedonkeruu toteutettiin 24.9 – 15.11.2024. Menetelminä käytettiin paneelikyselyn sekä puheliniinformoidun onlinekyselyn yhdistelmää. Mikäli henkilöä ei tavoitettu puhelimitse, hänelle lähetettiin linkki tutkimuslomakkeelle tekstiviestillä. Paneelitiedonkeruussa hyödynnettiin Norstat-paneelia. Puhelimitse toteutetun tiedonkeruun yritysrekisterinä toimi Profinderin päättäjärekisteri. Kyselyn kohderyhmänä olivat helsinkiläiset yritykset ja niissä johtavassa asemassa olevat, yrityksen tulevaisuuden suunnitelmista tietoiset henkilöt. Pienemmissä yrityksissä vastaajat olivat yrittäjiä tai toimitusjohtajia, isoimmissa muita vastuullisessa asemassa olevia.

Kyselyyn vastasi 1000 helsinkiläisten yritysten edustajaa. Norstat-paneeliin helsinkiläisille yritysten edustajille kohdennetun kyselyn vastausprosentti oli 60,2 % ja puhelimitse tavoitetuista henkilöistä kyselyyn vastasi 50,4 %.

1.3 Vastanneiden yritysten taustatiedot

Erikokoisten yritysten äänen esiin pääsyn ja tulosten vuosittaisen vertailtavuuden varmistamiseksi kyselyyn vastanneet yritykset kiintiöitiin yrityksen koon mukaan. Yritysten kokoluokkaan perustuva kiintiöinti ei perustunut Helsingissä toimivien yritysten tosiasialliseen jakaumaan.

Kyselyyn vastanneissa yrityksissä oli tällä kertaa selvästi aikaisempia kierroksia enemmän henkilöstömäärältään ja liikevaihdoltaan suurempia yrityksiä, mikä vaikuttaa jonkin verran tulosten vuosittaiseen vertailtavuuteen. Suurempien yritysten isompi edustus vastaajissa koettiin kuitenkin tärkeämmäksi kuin tiukka vertailtavuus edellisiin kierroksiin. Yritysten kokoluokka kartoitettiin taustatiedoissa ja kiintiöinnissä henkilöstömäärän ja liikevaihdon mukaan yhdeksänportaisella asteikolla. Yrityskokoon liittyvässä analysoinnissa ja tulosten esittämisessä käytettiin pääsääntöisesti neljää henkilöstön määrään perustuvaa kokoluokkaa (yksinyrittäjät, 2–49 henkilöä työllistävät yritykset, 50-249 henkilöä työllistävät yritykset ja 250 tai enemmän henkilöitä työllistävät yritykset).

Yritysvastaajien valinnassa huomioitiin myös se, että mukaan saatiin riittävästi erilaisten toimialojen edustajia. Toimialakohtainen kiintiöinti oli kokoluokkaan perustuvaa kiintiöintiä väljempää, koska myös edellisillä tutkimuskierroksilla eri toimialojen edustuksen määrä oli ollut vaihtelevaa. Tulosten toimialakohtainen vertailu edellisiin vuosiin on suuntaa antavaa. Tulosten tarkastelussa toimialoittain on myös huomioitava joidenkin toimialojen pieni vastaajamäärä. Niiden ryhmien, joissa vastaajia on alle 30, tulokset on merkitty tässä raportissa tähdellä (*). Yrityksiä, joiden toimiala ei ole tiedossa, oli tällä tutkimuskerralla aiempaa enemmän.

Vastanneista yrityksistä toimi vain kotimarkkinoilla 62 %, sekä kotimarkkinoilla että kansainvälisesti toimivia yrityksiä oli 35 %. Vastaaajista 3 % ilmoitti yrityksensä toimivan vain kansainvälisillä markkinoilla. Aikaisempiin tutkimuskierroksiin verrattuna tällä kertaa mukana oli jonkin verran enemmän kansainvälisesti toimivia yrityksiä, mikä osittain johtuu isoimpien yritysten määrän kasvusta aineistossa. Mukana oli myös edellisistä kerroista poiketen yrityksiä, joiden toiminta oli pelkästään kansainvälistä.

Seuraavista taulukoista on nähtävissä tutkimukseen vastanneiden yritysten määrän jakautuminen henkilöstömäärän, liikevaihdon, toimialan ja toiminnan kansainvälisyyden mukaan sekä näiden tekijöiden vertailu kahden edellisen tutkimuskierroksen vastaajamääriin.

Taulukko 1.1. Vastajat yritysten henkilöstömäärän mukaan

Yrityksen henkilöstömäärä	2024 (N=1000)	2023 (N=975)	2020 (N=1001)
1 henkilö (yksinyrittäjä)	20 %	12 %	13 %
2–9 henkilöä	34 %	59 %	56 %
10–19 henkilöä	13 %	15 %	16 %
20–49 henkilöä	9 %	8 %	8 %
50–99 henkilöä	5 %	2 %	2 %
100–249 henkilöä	3 %	1 %	2 %
250–499 henkilöä	7 %	1 %	1 %
500–999 henkilöä	5 %	0 %	1 %
1000 henkilöä tai enemmän	5 %	1 %	1 %

Taulukko 1.2. Vastajat yritysten liikevaihdon mukaan

Yrityksen liikevaihto	2024 (N=1000)	2023 (N=975)	2020 (N=1001)
Alle 100 000 eur	20 %	5 %	5 %
100 000–499 999 eur	34 %	36 %	29 %
500 000–999 999 eur	13 %	20 %	21 %
1–1,9 miljoonaa eur	9 %	15 %	16 %
2–9,9 miljoonaa eur	5 %	16 %	19 %
10–19,9 miljoonaa eur	3 %	3 %	3 %
20–49,9 miljoonaa eur	7 %	2 %	2 %
50–100 miljoonaa eur	5 %	1 %	1 %
Yli 100 miljoonaa eur	5 %	1 %	2 %

Taulukko 1.3. Vastaajat yritysten toimialan mukaan

HUOM! Luvut lukumääriä, ei prosentteja.

Yrityksen toimiala (kysytty vastaajalta lomakkeella)	2024 (N=1000)	2023 (N=975)	2020 (N=1001)
Informaatio ja viestintä	134	102	95
Life Science*	12	46	43
Smart&Clean*	5	26	31
Matkailu ja majoitus	29	20	24
Ravitsemustoiminta	67	78	103
Muotoilu ja luovat alat	59	91	95
Teollisuus	61	57	64
Rakentaminen	82	99	98
Kiinteistöala	31	44	32
Kaupan ala	101	129	120
Kuljetus ja varastointi*	25	63	72
Rahoitus ja vakuutus*	28	35	41
Muu, mikä?	366	185	180

Taulukko 1.4. Vastaajat toiminnan kansainvälisyyden mukaan

Toiminnan kansainvälisyys	2024 (N=1000)	2023 (N=975)
Yritys toimii vain kotimarkkinoilla	62 %	77 %
Yritys toimii kotimarkkinoilla ja kansainvälisesti (ulkomaankauppa, tytäryritykset)	35 %	23 %
Yritys toimii vain kansainvälisesti	3 %	0 %

2. Yritysten kasvunäkymät

Kyselyssä kartoitettiin yritysten kasvunäkymiä selvittämällä yritysten odotuksia henkilömäärän ja liikevaihdon kehityksestä sekä suunnitelmia toiminnan/toimipaikkojen mahdollisesta laajentamisesta.

2.1 Odotukset henkilömäärän ja liikevaihdon kehityksestä

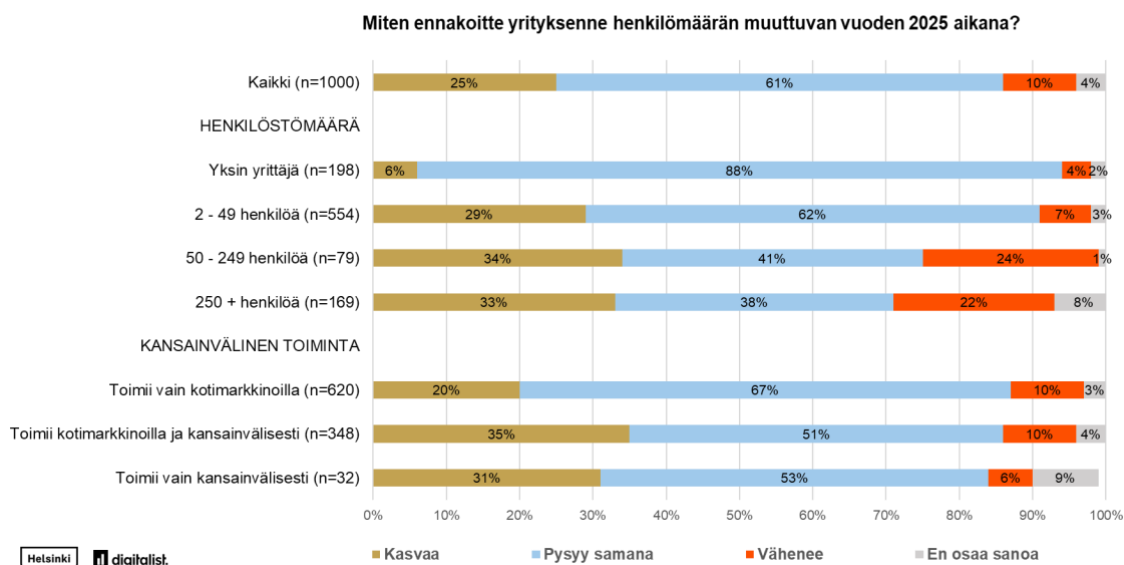
Helsinkiäisten yritysten odotukset henkilömäärän kehityksestä ovat melko positiivisia. Joka neljäs uskoo henkilömäärän kasvavan ja vain 10 % vastanneista yrityksistä uskoo henkilömäärän laskevan vuoden 2025 aikana. Suurinta hajonta odotuksissa henkilömäärän kehityksen suhteen on suurimmissa yrityksissä, joista löytyy eniten sekä henkilöstömäärän kasvuun että vähenemiseen uskovia yrityksiä. Yksinyrittäjät uskovat yrityksensä henkilöstömäärän pysyvän ennallaan muita yrityksiä selvästi tyypillisemmin. Kansainvälistä toimintaa harjoittavissa yrityksissä odotukset henkilömäärän kasvamiselle ovat kotimarkkinoilla toimivia suuremmat.

Toimialoittain tarkasteltuna eniten odotuksia henkilöstömäärään kasvuun on kaupan alalla ja teollisuudessa. Myös toimialoilla rahoitus ja vakuutus, kuljetus ja varastointi sekä kiinteistöala vastaukset ovat keskimääräistä positiivisempia, mutta näiden toimialojen vastaajamäärät ovat pieniä ja tulokset ovat siten vain suuntaa antavia. Vähäisimmin odotuksia henkilömäärän kasvusta on toimialoilla muotoilu ja luovat alat sekä ravitsemustoiminta. Matkailu ja majoitus -toimialalla on myös keskimääräistä vähemmän henkilöstömäärän kasvuodotuksia, mutta alan edustavuus kyselyssä on vähäinen (n=29). Rakentamisen toimialalla odotukset noudattelevat keskimääräistä linjaa, mutta epävarmojen osuus vastaajissa on hieman keskimääräistä suurempi (en osaa sanoa -vastusten osuus 7 %).

Edelliseen, vuonna 2023 toteutettuun, tutkimukseen verrattuna tuloksissa on nähtävissä vähäistä kasvua sekä henkilöstömäärän kasvua että vähenemistä ennakoivissa yrityksissä. Muutos on kuitenkin pientä ja mahdollisesti selittyy sillä, että tämän vuoden tutkimuksessa oli vastaajina edellistä tutkimusta enemmän henkilöstöltään suurempia yrityksiä.

Seuraavasta kuvasta on nähtävissä yritysten odotuksen henkilömäärän kehityksen suhteen yrityksen koon ja toiminnan kansainvälisyyden mukaan jaoteltuna.

Kuva 2.1. Odotukset henkilömäärän kehityksestä

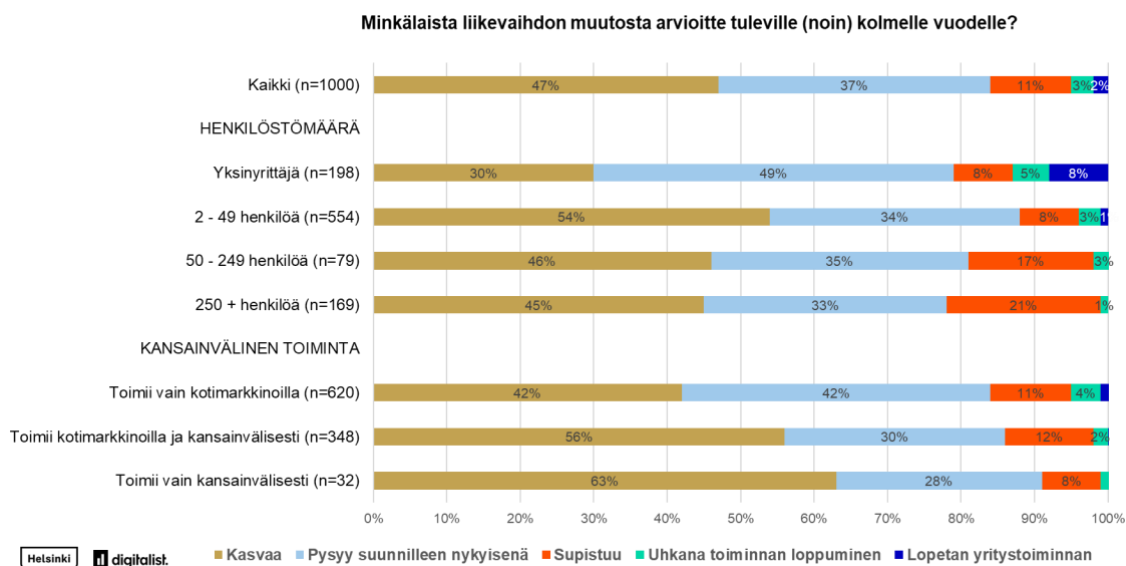
Arviot liikevaihdon kehityksestä tulevina vuosina ovat melko positiivisia. Lähes puolet (47 %) vastaajista arvioi edustamansa yrityksen liikevaihdon kasvavan. Yksinyrittäjien tyypillisin arvio on liikevaihdon pysyminen nykyisellään, ja muissa kokoluokissa yleisimmin arvioidaan liikevaihdon kasvavan. Yksinyrittäjissä on myös muita enemmän niitä, jotka arvioivat yritystoiminnan päättyvän sekä niitä, jotka näkevät toiminnan loppumisen uhkana. Positiivisimmat arviot liikevaihdon kehittymisestä ovat kokoluokan 2–49 henkilöä työllistävillä yrityksillä. Suuremmilla yrityksillä on arvioissaan pienempiä yrityksiä enemmän hajontaa. Lähes puolet suurimpien yritysten edunsaajista arvioi liikevaihdon kasvavan, mutta myös liikevaihdon supistumista ennustaa heistä noin viidennes. Kansainvälisesti toimivat yritykset arvioivat muita useammin liikevaihdon kasvavan.

Toimialoista liikevaihdon kasvuodotukset ovat keskimääräistä suuremmat teollisuudessa sekä kaupan alalla ja kiinteistöalalla. Liikevaihdon supistumista ennakoivissa yrityksissä ei ole merkittäviä toimialakohtaisia eroja. Toiminnan loppumisen näkee uhkana vain pieni osa vastaajista (3 %), näissä korostuvat jonkin verran muotoilu ja luovat alat.

Edelliseen tutkimukseen verrattuna tuloksissa on nähtävissä positiivista kehitystä yritysten liikevaihdon kasvuun liittyvissä arvioissa. Vuonna 2023 liikevaihdon kasvua odotti 37 % yrityksistä ja supistumista (ml. toiminnan loppuminen tai sen uhka) 17 % yrityksistä. Kasvua ennakoivien osuus on nyt siis suurempi, ja supistumista ennakoivien osuudessa ei ole tapahtunut merkittävää muutosta. Vaikka vastaajajoukossa on nyt jonkin verran enemmän suurempia yrityksiä kuin edellisellä tutkimuskerralla, tämä muutos vastaajajoukon rakenteessa ei riitä selittämään näkyvien muuttumista positiivisemmiksi.

Seuraavasta kuvasta on nähtävissä yritysten arviot liikevaihdon kehityksestä yrityksen koon ja toiminnan kansainvälisyyden mukaan jaoteltuna.

Kuva 2.2. Odotukset liikevaihdon kehityksestä

Vastaajat, jotka arvioivat edustavansa yrityksen liikevaihdon supistuvan, nimeävät yleisimmin merkittävimmiksi syiksi supistumiselle kireän kilpailutilanteen ja toimintaympäristön muutoksista johtuvan toimintaedellytysten heikkenemisen. Reilu neljännes kokee syyksi jonkin muun kuin lomakkeella annetun vaihtoehdon. Liikevaihdon supistumisen syissä on tapahtunut muutosta edelliseen tutkimukseen verrattuna. Kireä kilpailutilanne nähdään nyt aikaisempaa useammin supistumisen syynä. Toimintaympäristön muutosten vaikutukset ovat aikaisempaa pienemmät, mutta edelleen merkittävät. Sähkön ja polttoaineiden hintojen nousulla ja työvoiman saatavuuden haasteilla on aikaisempaa vähemmän vaikutusta liikevaihdon supistumiseen. Syyt mahdolliselle yritystoiminnan loppumiselle ovat samansuuntaisia liikevaihdon supistumiseen liittyvien syiden kanssa.

Liikevaihdon supistumista ennakoivien yritysten määrä on kyselyssä niin pieni (vain yhteensä 107 vastaajaa, alle 10 vastaajaa per toimiala), että liikevaihdon supistumisen syistä ei voida tehdä toimialakohtaisia vertailuja.

Seuraavasta kuvasta on nähtävissä merkittävimmät syyt liikevaihdon supistumiselle sekä tulosten vertailu edelliseen tutkimukseen. Huomiona, että edellisessä tutkimuksessa vastausvaihtoehdossa toimintaympäristön muutokset suluissa oleva täsmennysteksti poikkesi tämänvuotisesta tekstistä. Edellisellä kierroksella teksti oli “pandemian ja Ukrainan sodan myötä”, nyt se oli “esimerkiksi geopolitiittinen tilanne”.

Kuva 2.3. Liikevaihdon supistumisen syyt

2.2 Yritysten suunnitelmat toiminnan laajenemisesta ja muutoksista toimipaikkoihin

Edelliseen tutkimukseen verrattuna yrityksistä suurempi osa suunnittelee toimintansa tai toimipaikkojensa laajentamista. Yksinyrittäjissä on muita enemmän heitä, jotka eivät suunnittele toimintaansa muutoksia (77 %). Toimipaikkojen muutoksia suunnittelevia on vähiten muotoilun ja luovien alojen yrityksissä.

Kansainvälistä toiminnan/toimipaikkojen laajennusta suunnittelevien yritysten keskuudessa korostuvat suurimmat yritykset. Toimialoista korostuvat teollisuus ja jonkin verran myös kaupan ala sekä informaatio- ja viestintätoimiala.

Myös Suomessa laajentumista suunnittelevissa yrityksissä korostuvat suurimpiin kokoluokkiin kuuluvat yritykset. Toimialoista korostuvat ravitsemustoiminta, kaupan ala sekä kuljetus ja varastointi.

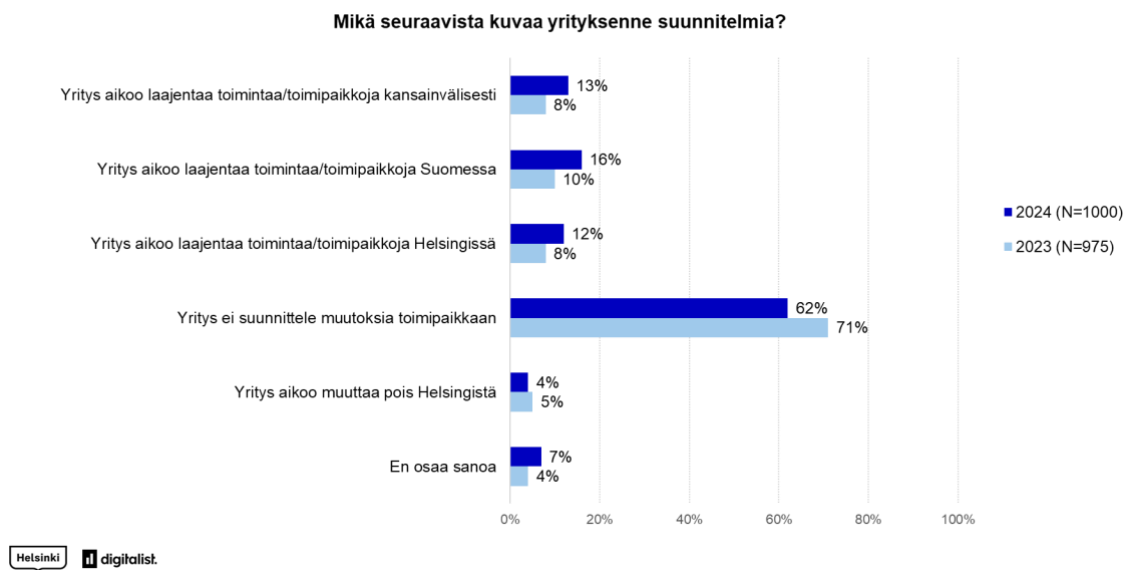
Kun tarkastellaan Helsingissä toiminnan tai toimipaikkojen laajennusta suunnittelevien yritysten joukkoa, mikään yrityskokoluokka ei korostu tässä joukossa erityisesti. Myös toimialoittain tarkasteltuna jakauma on lähellä koko vastaajajoukon jakaumaa, mutta ravitsemustoiminta ja kiinteistöala korostuvat Helsingissä laajennusta suunnittelevien joukossa hieman.

Helsingistä pois muuttamista suunnittelevia yrityksiä on vain 4 %, ja tässä ryhmässä korostuvat pienet yritykset. 250 henkilöä tai sitä enemmän työllistävissä yrityksissä työskentelevistä yksikään ei ilmoittanut yrityksen aikovan muuttaa pois Helsingistä. Edellisellä tutkimuskerralla muutama muuttohalukas (3 kpl) löytyi suurten yritysten ryhmästä. Tällöin kuitenkin vastaajajoukossa oli vain 16 kokoluokaltaan vähintään 250 työntekijän yritystä, joten suurten yritysten muuttohalukkuuden muutoksista ei tämän datan pohjalta voida tehdä luotettavia johtopäätöksiä. Toimialoja vertailtaessa mikään tietty toimiala ei korostu poismuuttohalukkuudessa.

Seuraavasta kuvasta ovat nähtävissä yritysten suunnitelmien kokonaisjakauma sekä tulokset edelliseen kierrokseen verrattuna.

Kuva 2.4. Yritysten laajentamissuunnitelmat

3. Yritysten näkemyksiä Helsingin palveluista

Kyselyn avulla selvitettiin, mitä kaupungin palveluja yritykset ovat käyttäneet ja kuinka tyytyväisiä yritykset ovat olleet käyttämiinsä palveluihin.

3.1 Kaupungin palvelujen käyttö

Vajaa puolet vastanneista yrityksistä on käyttänyt kaupungin palveluita viimeisen kahden vuoden aikana. Käytetyimpiä palveluita ovat lupa-asiat, sähköinen asiointi (ml. internetsivusto) sekä rekrytointi- ja työllisyyspalvelut.

Yrityskoon mukaan tarkasteltaessa ei ole merkittäviä eroja palvelujen käytössä kokonaistasolla (käyttänyt jotakin palvelua) muuten, mutta yksinyrittäjät ovat käyttäneet palveluja muihin kokoluokkiin kuuluvia yrityksiä vähemmän. Eri palvelujen käytössä eroja löytyy jonkin verran: suuremmissa yrityksissä on käytetty esimerkiksi rekrytointipalveluja sekä lupa-asioihin ja kaavoitus- ja tonttiasioihin liittyviä palveluita enemmän kuin yrityksissä keskimäärin.

Toimialoitain tarkasteltuna kaupungin palveluita käytetään keskimääräistä enemmän toimialoilla matkailu ja majoitus, ravitsemustoiminta, kiinteistöala sekä kuljetus ja varastointi.

Vuoteen 2023 verrattuna tutkimukseen vastanneet olivat käyttäneet kaupungin palveluita enemmän. Edellisellä kerralla jotakin kaupungin palvelua käyttäneitä oli 37 % vastaajista, nyt vastaava luku oli 47 %.

Edelliseen tutkimukseen verrattuna kaupungin seminaareissa ja webinaareissa kävijöiden osuus on kasvanut kolmesta yhteentoista prosenttiin. Kävijöitä on löytynyt lisää monilta eri toimialoilta, esimerkiksi informaatio ja viestintä, ravitsemustoiminta ja teollisuus, ja ennen kaikkea alle 250 henkeä työllistävistä yrityksistä. Pientä kasvua on myös rekrytointi- ja työllisyyspalveluiden käyttäjissä sekä kaupungin kanssa markkinointiyhteistyötä tehneissä. Näiden palvelujen käytön kasvun taustalla vaikuttaa mahdollisesti vastaajajoukon rakenne, jossa on nyt edellistä kertaa enemmän suurempia yrityksiä. Myös yrityksen perustamisen tukipalveluita käyttäneiden osuus on kasvanut edelliseen kyselyyn verrattuna. Esimerkiksi muotoilu ja luovat alat -toimialalla yrityksen perustamisen tukipalveluiden käyttö on kasvanut edellisestä tutkimuskerrasta 4 %:sta 12 %:iin.

Kuva 3.1. Käytetyt kaupungin palvelut viimeisen kahden vuoden aikana

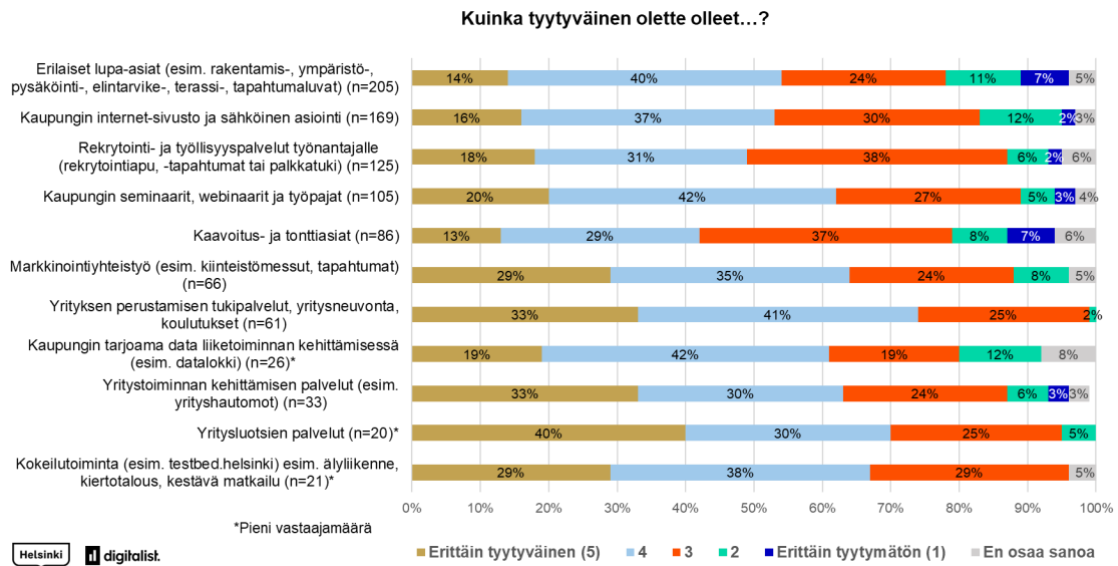
3.2 Tyytyväisyys käytettyihin palveluihin

Yritykset ovat pääsääntöisesti melko tyytyväisiä käyttämiinsä kaupungin palveluihin. Tyytyväisimpiä ollaan yrityksen perustamisen tukipalveluihin, yritysneuvontaan ja koulutuksiin sekä yritysluotsien palveluihin ja kokeilutoimintaan. Erilaiset lupa-, kaavoitus- ja tonttiasiat sekä sähköinen asiointi saavat eniten kritiikkiä. Arviot ovat kuitenkin näissä osin parantuneet hieman edellisestä mittauskerrasta, ja keskiarvot ovat kaikki yli kolmen.

Tuloksia tarkasteltaessa on huomioitavaa, että osaa palveluita (merkitty kuvassa *) on käyttänyt/arvioinut pieni määrä vastaajia, joten tulokset ovat vain suuntaa antavia.

Seuraavassa kuvassa on nähtävissä tyytyväisyys eri palveluiden käyttöön.

Kuva 3.2 Tyytyväisyys käytettyihin palveluihin.

Seuraavasta taulukossa on nähtävissä tyytyväisyys käytettyihin palveluihin keskiarvojen mukaan sekä edellisen vuoden vastaavat tulokset.

Taulukko 3.1. Palvelujen tyytyväisyyden keskiarvojen vertailu.

Asteikko: 5 = erittäin tyytyväinen – 1 = erittäin tyytymätön

Palvelu	2024*	2023*
Yritysluotsien palvelut	4,1**	4,6**
Yrityksen perustamisen tukipalvelut, yritysneuvonta, koulutukset	4,0	3,9**
Kokeilutoiminta (esim. testbed.helsinki) esim. älyliikenne, kiertotalous, kestävä matkailu	4,0**	4,2**
Yritystoiminnan kehittämisen palvelut (esim. Yrityshautomot)	3,9	4,1**
Markkinointiyhteistyö (esim. kiinteistömessut, tapahtumat)	3,9	3,8
Kaupungin tarjoama data liiketoiminnan kehittämisessä (esim.datalokki)	3,8	-
Kaupungin seminaarit, webinaarit ja työpajat	3,7	3,7
Rekrytointi- ja työllisyyspalvelut työnantajalle (rekrytointiapu, -tapahtumat tai palkkatuki)	3,6	3,6
Kaupungin internet-sivusto ja sähköinen asiointi	3,6	3,4
Erilaiset lupa-asiat (esim. rakentamis-, ympäristö-, pysäköinti-, elintarvike-, terassi-, tapahtumaluvat)	3,4	3,1
Kaavoitus- ja tonttiasiat	3,3	3,2

* vastaajamäärät vaihtelevat vuosittain käytettyjen palvelujen osalta

** pieni vastaajamäärä

3.3 Ruusuja ja risuja palveluista

Vastaajilla oli mahdollisuus jättää kyselyssä myös avointa palautetta kaupungin palveluista. Alla koottuna kommentteja teemoittain:

Palautetta Internet-sivustosta ja sähköisistä palveluista ja asioinnista yleensä

- Hakutoiminnot selkeämmiksi, löytyy helpommin.
- Kaupungin kanssa asioimisen kanavat eivät ole selkeästi saatavilla.
- Kaupungin sivuilta ei löytynyt pöytäkirjoja, joita etsin.
- Kaupungin sivuilta kaavoitusasioihin liittyvää tietoa on erittäin vaikea löytää.
- Kaupungin sivut ovat äärettömän monimutkaiset ja sekavat. Tärkeitä tietoja puuttuu, jotta saisi virkahenkilön kiinni. Kaupungille lähetetyt viestit menevät perille, mutta takaisin tulevat katoavat vuosiksi. Ja asiakas on aina väärässä.
- Kaupungin sivut ovat pikkasen vaikeahkot ja hakukone on huono (ei hae/ei tunnista hakusanoja).
- Kun on esim. yhdistysaktiivi, olisi hyvä olla palvelut yhdellä sivulla esim. yrittäjille ja paikallisyrittäjille
- Nettisivuilla vanhentunutta tietoa tai ne eivät aina toimi.
- Nettisivuilta tiedon löytäminen on ollut hankalaa välillä ja samoin lupa-asiointi puhelimen kautta on ollut vaikeaa.
- Nettisivuja Oodin tiloja vuokrattu, varauspalvelu hankala, haastavaa löytää tilan varausprosessi
- Sähköinen esim. rakennusvalvonnassa on tosi haastavaa, jos pitäisi kaataa esim. tontilta koivun vaati lippuja ja lappujen täyttämistä, byrokratia on tosi kankea
- Sekava sähköinen asiointipalvelu.
- Sivujen navigointi pitäisi olla parempi, nykyään se on vähän sekava.
- Tiedon löytäminen pitäisi olla helpompaa
- Vaikea löytää missä voi jättää palautetta ja ylipäänsä löytää tietoja esim. remonttien alkaminen oman yrityksen lähistöllä.
- Yrittäjille suunnatut verkkosisällöt olivat aiemmin paremmin suunnitellut, nykyään se on sekavampi ja vaikeampi löytää tietoja.
- Puh. numero ajat ovat riittämättömät. Yhteyden otto on sopimatonta jopa kaksi tuntia päivässä, aina ei vain ehdi. Robotit vielä käytössä ja jos kysyt monimutkaista asiaa, se ei onnistu. Hankalaa tavoittaa siis näitä palveluita noin yleisesti.

Palautetta kaavoitus- ja tonttiasioista

- Kaavahommaan yrittäisivät ottaa jo yhteyttä niihin yrityksiin, joita aihe on lähellä.
- Kaavoituspalveluissa oli väärät yhteystiedot. Emme löytäneet heti oikeaa henkilöä, kehen olisi pitänyt olla siellä yhteydessä.
- Kaupungin omien periaatteiden noudattaminen riippuu kaavoittajasta. Rakennusvalvontaan tarvitaan lisää maisema-arkkitehtejä töihin, sillä se on ruuhkautunut.

Palautetta lupa-asioista

- Lupaprosessia voi aina nopeuttaa
- Lupa-asioiden hitaus ja vaikea tavoitettavuus
- Tuntuu olevan aikamoinen ruuhka lupapalveluissa, asiointi on kestänyt.
- Lupa-asioissa resurssien riittävyys?
- Asioinnin ripeytyminen ja helpottaminen. Joustavuus. Lupa-asiointi.
- Asiakasystävällisyys on viimeisenä, asiakkaat ovat virkamiehiä varten eikä päinvastoin. Luvan saaminen on kuin kivikaudella. Käsittelyajoissa ei ole tapahtunut mitään muutosta
- Helsinki. Jalka/pyörätien sulkulupa hoitui parissa päivässä
- Lupa-asiat toimii, voisi olla nopeampaa.
- Lupapalvelujen käsittelyajat voisivat olla lyhyempiä, emme ole olleet tietoisia kaikista palveluista
- Rakennusluvut jumissa, ei kuulu lupia 2,5 kk jo ollut käsittelyssä.
- Rakennusvalvonta vastasi melko nopeasti.
- Muuttopalvelut keskustassa pitää tehdä katuvaraus, missä on 8 vk varaus mikä pitäisi hoitua 5 vk:ssa mikä ei toimi. Katuavaruus ulkomailla on myöskin hankalaa ja kallista.

Palautetta työllisyyspalveluista:

- Ystävällistä ja huomio yrityksen tarpeet rekrypalveluissa.
- Helsingin antama palkkatuki ollut hyvä.
- Palkkatukimaksatukset tehdään kaksi- kolme kuukautta myöhässä. Tämä on liian pitkä aika.
- Palkkatuen hakeminen niin hankalaa, ettei ole mahdollista pitempään työsuhteen.
- Sopivien työnhakijoiden löytäminen.
- KAVOT hanke ja sen ostopalveluna toimittava Y4works ansaitsee kehuja!
- Olen kuullut kaupungilta saa tukea työntekijästä, pitääkö paikkansa?

Muuta palautetta palveluista

- Olemme käyttäneet Helsinki Acceleratoria ja siitä on ollut hyötyä, vaikka fokus on aika lailla startup-toiminnassa, joka ei ihan kuvaa meitä vaikka meillä onkin paljon kasvupotentiaalia.
- Yrityshautomossa on organisaatiossa kapeakatseinen yritysmalli.
- Business Helsingissä oli mahdollisuus keskustella asiantuntijan kanssa esim. katerakenteesta, ei koskaan kuulunut mitään jälkepäin, en tiedä kuuluuko Helsingin palveluihin
- Pitäisi olla pienyrityksille mahdollisuudet rahoitukseen ihan alusta alkaen keksinnön syntyessä, kokonaisvaltaista rahoitusta markkinointiin, maaliin asti. Nyt vähän mietintämyssyä päähän kaupungin päättäjät.
- Kaupungin kanssa on helppo luoda tapahtumia ja liittyä osaksi tunnettua tapahtumakulttuuria
- Oodin keittiötilat erinomainen palvelu ja edullinen
- Markkinointiyhteistyö olisi meille tärkeintä
- Palvelut vaativat aika paljon aikaa, mutta eivät vaikuta liikevaihtoon lisäävästi

- Kaikki ilmaisena markkinoidut palvelut pois, ei kannata käyttää kaupungin resursseja turhaan
- Palveluja pitäisi reippaasti karsia ja alentaa veroprosentteja

Palautetta kaupungin organisaation toiminnasta laajemmin

- Asiantuntevaa ja ystävällistä palvelua kautta linjan
- Helsinki kaupunkina kehittää palvelujaan koko ajan enemmän vastaamaan moninaista asukaskuntaansa
- Helsingin kaupunki on mielestäni passiivinen yrityksille
- Yhteistyö työ eri osastojen välillä voisi toimia selkeästi paremmin.
- Enemmän asukassuuntautuneisuutta
- Helsingin kaupungin kannattaisi miettiä toimintaansa yrittäjäystävällisemmäksi ja tehdä politiikka selkeäksi.
- Voisin tosi paljon suositella aloittavalle yrittäjälle.

Moni vastaaja toi myös esiin, että ei ollut tiennyt kaupungin tarjoavan kysymyksessä esitettyjä palveluita. Viestintää palveluista toivottiin enemmän.

- Palveluita on paljon, mutta en tiennyt niistä. Tiedottamista voisi tehostaa.
- Meillä yrittäjillä ei ole aikaa etsiä palveluja, kaupungin pitäisi tulla ovesta sisään ja kertoa palveluistaan
- Palveluita voisi markkinoida enemmän. Saada tietoon niitä.
- Olisiko jotain webbi sivua johon olisi koottu kaikki nämä palvelut yhteen.
- Palveluita ei osaa etsiä ja niistä on tosi vähän tietoa
- Mikroyrittäjänä en ole edes tietoinen palveluista mitä kaupunki tarjoaa. En osaa hyödyntää palveluita.

Esille tuotiin kysymyksessä esitettyjen palveluiden ulkopuolelta myös kritiikkiä esimerkiksi pysäköintimahdollisuuksista, katutöistä ja niistä tiedottamisesta.

4. Yritysten näkemyksiä työvoimasta ja koulutuksesta

Helsinkiläisiltä yrityksiltä kartoitettiin myös näkemyksiä liittyen työvoiman saatavuuden turvaamiseen sekä mahdollisia tarpeita koulutuksen uudistamiseen.

4.1 Keinot työvoiman saatavuuden turvaamiseen

Yritysvastaajia pyydettiin valitsemaan annetuista vaihtoehdoista mielestään tärkein toimenpide oman alan osaavan työvoiman saannin turvaamiseksi. Mielipiteissä on melko paljon hajontaa. Yleisimmin tärkeimmäksi toimenpiteeksi valitaan sosiaaliturvan uudistaminen kannustinloukkuja poistamalla sekä kohtuuhintaisten asuntojen saatavuus työntekijöille.

Sosiaaliturvan uudistamisen tärkeimmäksi keinoksi valinneissa vastaajissa korostuvat 10–19 henkilöä työllistävät yritykset (32 %) sekä toimialoista ravitsemustoiminta (33 %) ja jonkin verran myös kaupan ala (27 %).

Yrityksissä, joiden henkilöstömäärä on vähintään 50 henkilöä, tärkeimpänä keinona työvoiman saannin turvaamisessa nähdään kohtuuhintaisten asuntojen saatavuus työntekijöille. Toimialoista vaihtoehdon valinneissa korostuvat hieman kaupan ala, rakentaminen ja teollisuus.

Työperäisen maahanmuuton vauhdittamista kannatetaan keskimääräistä enemmän suurimmissa yrityksissä sekä muotoilun ja luovien alojen toimialalla (22 %). Myös rahoituksen ja vakuutuksen sekä matkailun ja majoituksen toimialoilla vaihtoehto saa keskimääräistä enemmän kannatusta, mutta pienestä vastaajamäärästä johtuen näiden toimialojen tulokset ovat vain suuntaa antavia.

Kun verrataan tuloksia edellisen kyselyn tuloksiin, sosiaaliturvan kannustusloukkujen poistamista työvoiman saannin turvaamiseksi kannattaa nyt aiempaa harvempi. Muiden vaihtoehtojen kannatus on vastaavasti lisääntynyt. Tällä kertaa vastaajat osasivat myös ottaa aiheeseen kantaa edellistä kierrosta useammin, sillä en osaa sanoa -vastaukset vähenivät 6 % yksikköä edelliseen tutkimukseen verrattuna.

Seuraavassa kuvassa on esitetty tulosten jakautuminen eri vaihtoehtojen välillä sekä vertailu edellisen kierroksen tuloksiin.

Kuva 4.1. Toimenpiteet osaavan työvoiman saannin turvaamiseksi

Mitä toimenpiteitä pidätte tärkeinä alanne osaavan työvoiman saannin turvaamiseksi (alueen elinvoiman kehittämisen lisäksi)?

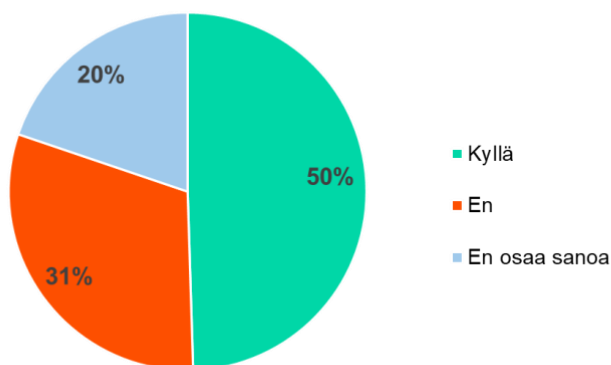
Helsinki digitalist.

4.2 Koulutuksen uudistaminen

Puolet helsinkiläisistä yritysvastaajista näkee tarvetta koulutusjärjestelmän ja sen sisältöjen uudistamiselle yrityksen osaavan työvoiman saannin turvaamiseksi. Edellisellä mittauskerralla osuus oli lähes puolet (47 %). Edelliseen kyselyyn verrattuna mielipiteet asiaa kohtaan ovat vahvistuneet (en osaa sanoa -vastausten määrä on laskenut, kyllä ja ei vastausten määrä on kasvanut). Niiden yritysten joukossa, jotka näkevät tarvetta koulutusjärjestelmän uudistamiselle, ei mikään tietty toimiala korostu merkittävästi. Tarvetta koulutusjärjestelmän uudistamiselle nähdään sitä todennäköisemmin, mitä suuremmasta yrityksestä on kyse.

Kuva 4.2. Koulutuksen uudistamistarpeet osaavan työvoiman turvaamiseksi

Työvoiman kysyntä ja tarjonta eivät täysin kohtaa, näettekö tarvetta koulutusjärjestelmän ja sisältöjen uudistamiseen yrityksesi osaavan työvoiman turvaamiseksi?

Helsinki digitalist.

N=1000

Vastaajilta, jotka näkivät tarvetta koulutusjärjestelmän uudistamiselle, kysyttiin tarkentavana kysymyksenä mielipidettä suurimmasta aiheeseen liittyvästä epäkohdasta. Eri vaihtoehtojen välillä on melko paljon hajontaa ja se on lisääntynyt edelliseen tutkimuskierrokseen verrattuna. Kysymykseen on vastannut vain noin puolet vastaajista, joten toimialakohtaiset vastaajamäärät jäävät melko pieniksi ja niiden osalta tulokset ovat vain suuntaa antavia.

Noin viidennes (21 %) vastaajista näkee suurimpana epäkohtana sen, että ammatillinen koulutus ei tuota yrityksen alalle riittävästi ammattitaitoista työvoimaa. Pienet ja keski-suuret yritykset (yritykset, joiden kokoluokka on välillä 2–249 henkilöä), valitsevat tämän vaihtoehdon yksinyrittäjiä ja isoimpia yrityksiä useammin suurimmaksi epäkohdaksi. Toimialoista rakentaminen korostuu tämän vaihtoehdon valinneissa.

Kysymykseen vastanneista vajaan viidenneksen (18 %) mielestä jatkuvan oppimisen keinojen lisäämiseen ja työelämässä tapahtuvaan osaamisen uudistamiseen panostetaan riittämättömästi. Tätä suurimpana epäkohtana pitävien yritysten keskuudessa ei mikään tietty yritys-kokoluokka painotu merkittävästi. Jatkuvan oppimisen keinojen lisäämiseen ja työelämässä tapahtuvan osaamisen kehittämiseen riittämätön panostaminen valitaan kaupan alalla suurimmaksi epäkohdaksi.

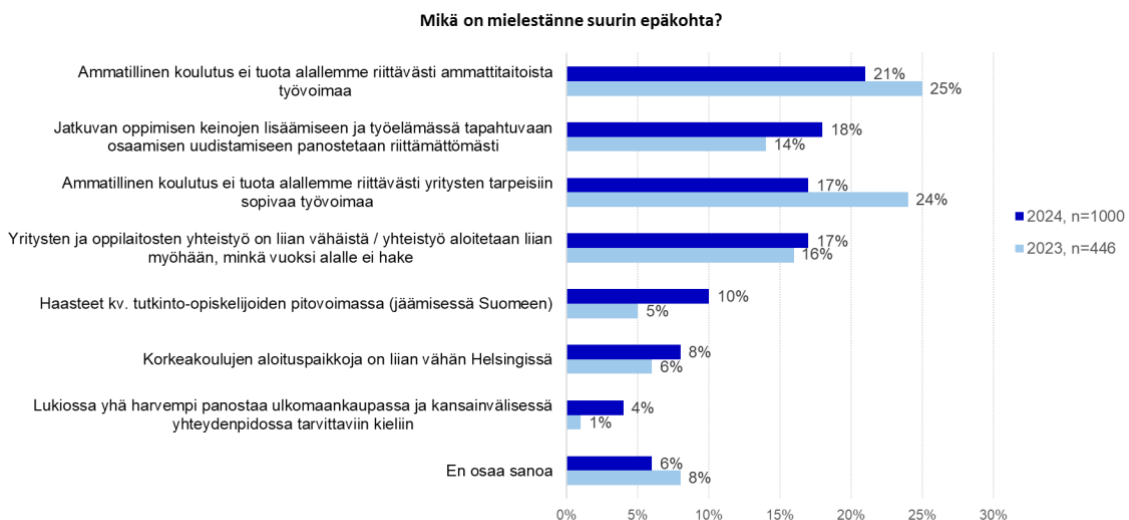
”Ammatillinen koulutus ei tuota alallemme riittävästi yritysten tarpeisiin sopivaa työvoimaa” -vaihtoehdon valitsee suurimmaksi epäkohdaksi 17 % vastaajista. Suurimmat (250+ henkilöä työllistävät) yritykset valitsevat tämän vaihtoehdon pienempiä yrityksiä useammin suurimmaksi epäkohdaksi. Teollisuuden toimiala korostuu tämän vaihtoehdon valinneissa.

”Yritysten ja oppilaitosten yhteistyö on liian vähäistä / yhteistyö aloitetaan liian myöhään, minkä vuoksi alalle ei hakeuduta” -vaihtoehtoa pitää suurimpana epäkohtana 17 % vastaajista. Tämän vaihtoehdon kohdalla mikään yritys-kokoluokka ei korostu merkittävästi. Myös tässä vaihtoehdossa painottuvat jonkin verran teollisuuden toimialan vastaajat.

Kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden pitovoiman haasteet, korkeakoulujen aloituspaikkojen määrän Helsingissä sekä lukiossa valittavien kielten määrän valitsi suurimmaksi epäkohdaksi kunkin enintään 10 % vastaajista. Näiden vaihtoehtojen valinneissa ei ole merkittäviä taustaryhmien välisiä eroja.

Seuraavasta kuvasta on nähtävissä valittujen vaihtoehtojen jakautuminen kokonaistasolla sekä näiden tulosten vertailu edelliseen tutkimuskierrokseen.

Kuva 4.3. Suurin epäkohta

5. Yritysten näkemyksiä maankäytöstä, liikenteestä ja alueiden kehittämisestä

Tutkimuksen avulla selvitettiin, kuinka tyytyväisiä yritykset ovat Helsingin kaupunkiin maankäyttöön ja liikenteeseen liittyvissä asioissa sekä kartoitettiin mielipiteitä alueellisesta kehittämisestä.

5.1 Tyytyväisyys Helsingin liikenteeseen ja maankäyttöön liittyviin aiheisiin

Liikenteeseen liittyen yritykset ovat tyytyväisimpiä julkisiin liikenneyhteyksiin seudun sisällä sekä yhteyksiin muualle Suomeen ja ulkomaille. Yhteyksiin muualle Suomeen ja ulkomaille ovat erityisen tyytyväisiä kuljetus ja varastointi -toimialan yritykset sekä rahoitus ja vakuutus -toimialan yritykset, joiden arviot ovat koko osiossa kautta linjan erityisen myönteiset. Tässä on kuitenkin huomioitava pienet vastaajamäärät näillä toimialoilla (kuljetus ja varastointi n=25, rahoitus ja vakuutus n=28).

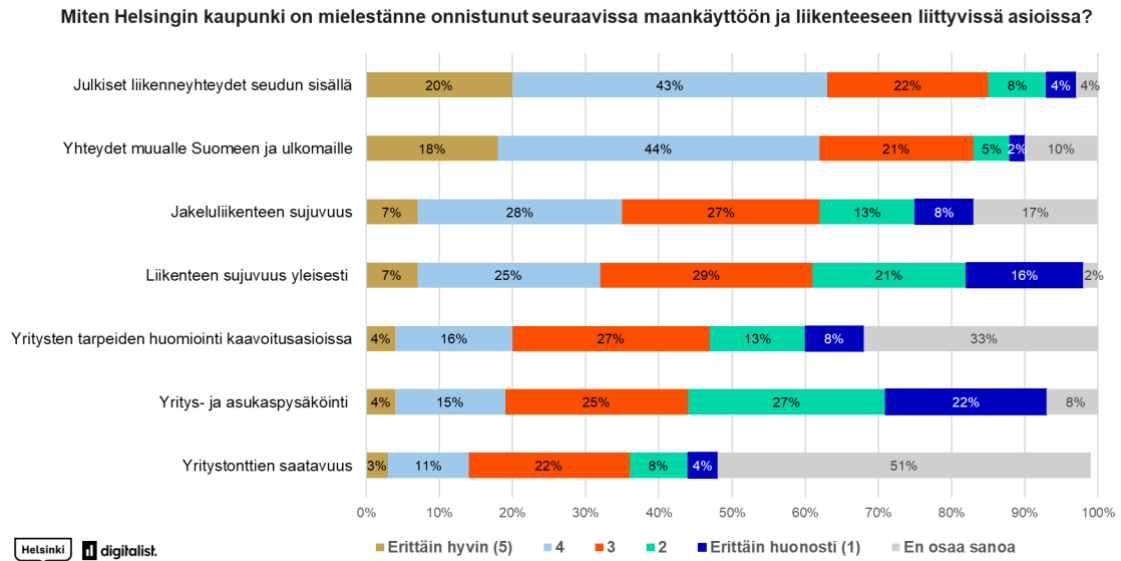
Jakeluliikenteen sujuvuuteen ja etenkin liikenteen sujuvuuteen yleisesti sekä yritys- ja asukaspysäköintiin suhtaudutaan kriittisesti. Erityisen paljon kriittisiä asukaspysäköintiin liittyen löytyy kaupan alalta, jossa 57 % koki kaupungin onnistuneen melko tai erittäin huonosti (arvosanat 1-2). Myös ravitsemustoiminnan ja rakentamisen toimialoilla arviot ovat hieman heikompia verrattuna muihin toimialoihin, tosin erot eivät ole suuria. 50 henkilöä tai enemmän työllistävät yritykset suhtautuvat liikenteeseen pieniä yrityksiä hieman positiivisemmin. Liikenteeseen liittyvät aiheet nousivat vahvasti esiin myös kyselyn avoimissa vastauksissa, liittyen suositteluhalukkuuteen sekä Helsingille esitettyihin kehitystoiveisiin.

Yritysten tarpeiden huomiointi kaavoitusasioissa ja yritystonttien saatavuus ovat aiheita, jotka eivät tyypillisesti kosketa pienimpiä yrityksiä ja etenkin yksinyrittäjien keskuudessa en osaa sanoa -vaihtoehto valittiin usein näihin aiheisiin tyytyväisyyttä kysyttäessä. Keskisuurissa ja suurissa yrityksissä ollaan näihin aiheisiin pienempiä yrityksiä tyytyväisempiä. Toimialoista yritystonttien saatavuudessa hieman keskimääräistä kriittisempinä erottuvat rakentaminen, kaupan ala sekä kuljetus ja varastointi (viimeisessä tosin huomioitava pieni vastaajamäärä, n=28).

Seuraavassa kuvassa on nähtävissä vastaajien tyytyväisyyden jakaumat Helsingin kaupungin onnistumiseen maankäyttöön ja liikenteeseen liittyvissä asioissa.

Kuva 5.1. Onnistuminen maankäyttöön ja liikenteeseen liittyvissä asioissa

Yritysten kokonaistyytyväisyydessä julkisiin liikenneyhteyksiin seudun sisällä sekä yhteyksiin Helsingistä muualle Suomeen ja ulkomaille ei ole tapahtunut muutoksia edellisiin tutkimuskierroksiin verrattuna.

Muissa liikenteeseen liittyvissä tekijöissä, kuten myös yritystonttien saatavuudessa ja yritystarpeiden huomioimisessa kaavoituksessa, on nähtävissä hieman parannusta yritysten tyytyväisyydessä verrattaessa kokonaistulosten keskiarvoja edellisiin vuosiin. Silti tälläkin mittauskerralla heikoimmat arviot saavat yritys- ja asukaspysäköinti, liikenteen sujuvuus ja yritystarpeiden huomiointi kaavoituksessa.

Vertailussa on kuitenkin huomioitavaa, että tällä tutkimuskierroksella mukana oli aikaisempia vuosia enemmän isoja yrityksiä, joiden suhtautuminen liikenteeseen ja maankäyttöön liittyviin aiheisiin on jonkin verran pienempiä yrityksiä positiivisempaa.

Seuraavasta taulukosta on nähtävissä maankäyttöön ja liikenteeseen liittyvän tyytyväisyyden keskiarvojen vertailu vuosilta 2018, 2020, 2023 ja 2024.

Taulukko 5.1. Maankäyttöön ja liikenteeseen liittyvien asioiden vuosittainen vertailu

Asteikko: 1= kaupunki onnistunut erittäin huonosti – 5= kaupunki onnistunut erittäin hyvin

Maankäytön ja liikenteeseen liittyvä asia	2024 n=1000	2023 n=975	2020 n=1001	2018 n=1006
Yhteydet muualle Suomeen ja ulkomaille	3,8	3,8	4,0	4,0
Julkiset yhteydet seudun sisällä	3,7	3,6	3,7	3,8
Jakeluliikenteen sujuvuus	3,2	2,9	3,0	2,9
Yritystonttien saatavuus	3,0	2,6	2,7	2,6
Yritystarpeiden huomiointi kaavoituksessa	2,9	2,6	2,9	2,8
Liikenteen sujuvuus yleisesti	2,9	2,7	2,8	2,6
Yritys- ja asukaspysäköinti	2,5	2,2	2,4	2,4

5.2 Yritysten tarpeita palvelevat alueet

Tutkimuksen avulla kartoitettiin myös, mihin yritysten mielestä kaupungin pitäisi panostaa tilanteessa, jossa hyvistä sijainneista kilpaillaan yhä enemmän, mutta huonommilla sijainneilla olevat tai vanhemmat tilat saattavat jäädä tyhjilleen. Vastaaajia pyydettiin valitsemaan kolmesta annetusta vaihtoehdosta se, mihin heidän mielestään pitäisi panostaa eniten.

Reilu puolet (58 %) vastaajista valitsee vaihtoehdon ”Kaupungin tulee sallia se, että yritykset voivat käyttää tilojaan nykyistä joustavammin eri käyttötarkoituksiin”. Joustavuuteen panostaminen saa kannatusta kaikissa yrityskokoluokissa ja kaikilla toimialoilla.

Reilu viidennes (22 %) vastaajista kokee tärkeimmäksi panostuskohteeksi vaihtoehdon ”Yritysten käytössä olevat alueet tulee jatkossakin säilyttää työpaikka-alueina, jotta turvataan yritysten sijoittumismahdollisuudet Helsingissä.” Vaihtoehtoa kannattavissa yrityksissä ei ole kokoluokkaan liittyviä eroja, mutta toimialoista tätä kannatetaan keskimääräistä enemmän teollisuuden ja rakentamisen aloilla (sekä toimialalla kuljetus ja varastointi, jossa vastaajamäärä on pieni).

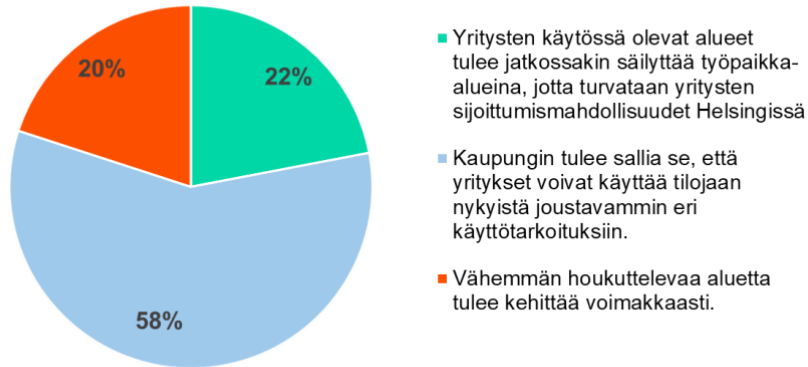
Viidennes vastaajista (20 %) pitää tärkeimpänä panostuskohteena vähemmän houkuttelevien alueiden voimakasta kehittämistä. Vaihtoehdon kannatus on keskimääräistä suurempaa toimialoilla ravitsemustoiminta, teollisuus ja rakentaminen. Yrityskoon mukaan tarkasteltaessa tuloksissa ei ole eroja.

Helsingin alueelliseen kehittämisen liittyvät toiveet ovat jonkin verran muuttuneet edellisestä, vuoden 2023 alussa toteutetusta tutkimuskierroksesta. Joustavuuden lisäämisen kannatus

tärkeimpänä panostuskohteena on laskenut edellisestä tutkimuskerrasta jonkin verran, 62 %:sta 58 %:iin. Edelleen siis kuitenkin enemmistö yrityksistä toivoo, että tiloja voisi käyttää joustavammin eri käyttötarkoituksiin. Vähemmän houkuttelevien alueiden voimakkaaseen kehittämiseen panostamisen kannatus on noussut 7 %-yksikköä edellisestä kerrasta (13 % -> 20 %).

Kuva 5.2. Yritysten käytössä olevat tilat ja sijainnit

. Mihin pitäisi mielestänne panostaa tilanteessa eniten?

6. Helsinki yritysten sijaintipaikkana

6.1 Yritysten halukkuus suositella Helsinkiä yrityksen sijaintipaikaksi

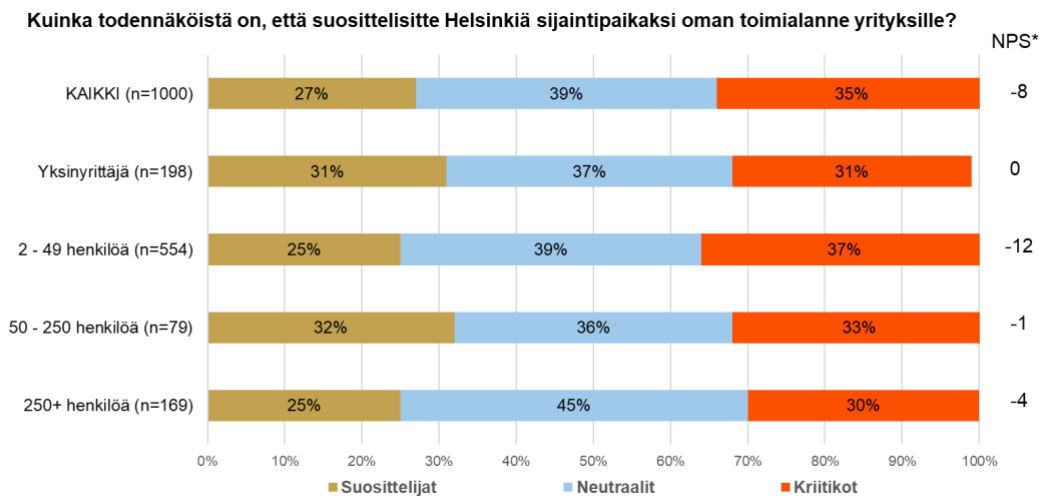
Vastaajilta kysyttiin, kuinka todennäköisesti he suosittelisivat Helsinkiä sijaintipaikaksi omalla toimialalla toimiville yrityksille. Vastajat on jaoteltu suositteluhaluuden mukaan kolmeen eri ryhmään: Suositelijat (arvosanat 9–10), Neutraalit (arvosanat 7–8) ja Kriitikot (arvosanat 1–6). Lisäksi suositteluhaluudesta on laskettu NPS-luku vähentämällä suositelijoiden määrästä kriitikoiden määrä.

Halukkuus suositella Helsinkiä oman alan yrityksen sijaintipaikaksi jakaa vastaajien mielipiteitä. Tyypillisimmin (39 %) vastaajien suhtautuminen Helsingin suositteluun on kuitenkin neutraalia. Positiivisesti suhtautuvia eli suositelijoita on 27 % yrityksistä ja kriittisiä 35 % yrityksistä.

Positiivisinta suhtautuminen on yksinyrittäjien ja 50–250 henkilöä työllistävien yritysten keskuudessa. Eniten kriitikoita löytyy pienistä yrityksistä, joiden henkilöstömäärä on 2–49 henkilöä.

Seuraavasta kuvasta on nähtävissä eri kokoluokkien halukkuus suositella Helsinkiä sijainniksi oman alan yrityksille.

Kuva 6.1. Suosittelemuus: vertailu yrityskoon mukaan

Helsinki digitalist.

Toimialoittain tarkasteltuna selvästi halukkaimpia suosittelemaan Helsinkiä yrityksen sijaintipaikkana oman alan yritykselle ollaan rahoituksen ja vakuutuksen toimialalla. Huomioitavaa kuitenkin on, että toimialan vastaajamäärä on pieni. Myös majoituksen ja matkailun sekä kiinteistöalan toimialoilla suhtaudutaan muita toimialoja positiivisemmin Helsinkiin sijaintipaikkana. Näilläkin toimialoilla vastaajamäärä on pieni, joten tulokset ovat vain suuntaa antavia. Kriittisintä suhtautuminen on toimialoilla ravitsemustoiminta ja rakentaminen.

Seuraavassa taulukoissa on esitetty toimialakohtaisesti suositteluhaluus.

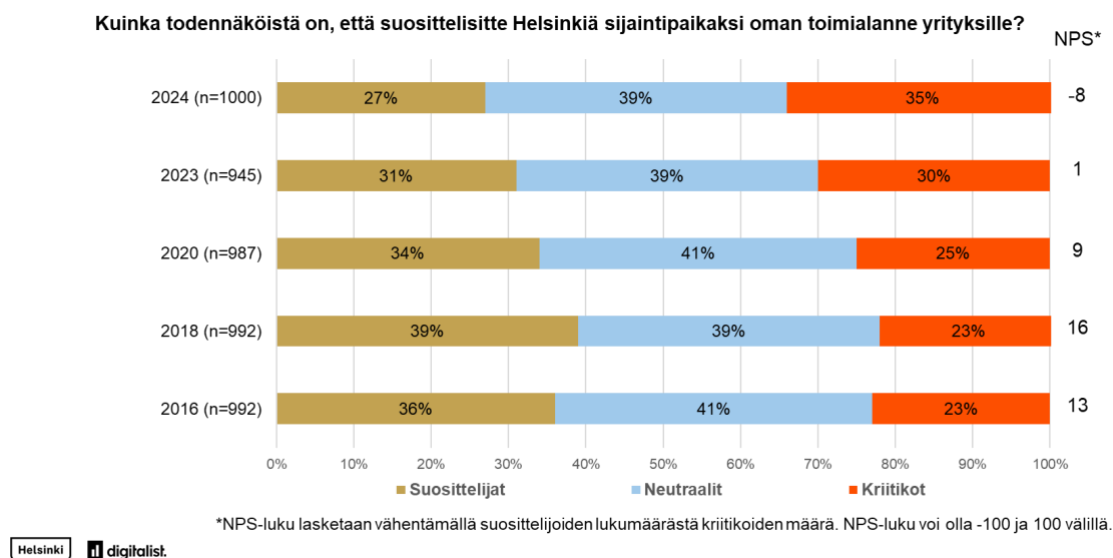
Taulukko 6.1. Toimialakohtainen suosittehalukkuus

Toimiala	NPS	Suosittelijat	Neutraalit	Kriitikot
KAIKKI	-8	27 %	39 %	35 %
Informaatio ja viestintä (n=134)	-2	28 %	42 %	30 %
Life Science (n=12)	8	42 %	25 %	33 %
Matkailu ja majoitus (n=29)	4	35 %	34 %	31 %
Ravitsemustoiminta (n=67)	-22	18 %	42 %	40 %
Muotoilu ja luovat alat (n=59)	-19	26 %	31 %	44 %
Teollisuus (n=61)	-13	20 %	48 %	33 %
Rakentaminen (n=82)	-21	18 %	43 %	39 %
Kiinteistöala (n=31)	0	19 %	61 %	19 %
Kaupan ala (n=101)	-18	22 %	39 %	40 %
Kuljetus ja varastointi (n=25)	-20	24 %	32 %	44 %
Rahoitus ja vakuutus (n=28)	39	54 %	32 %	14 %
Muu (n=366)	-4	30 %	37 %	33 %

Suositteluhaluuden vuosittaisessa vertailussa on nähtävissä heikentymistä. 2020-luvulla kriitikoiden määrä on lisääntynyt ja suositelijoiden vähentynyt. Edelliseen tutkimuskierrokseen verrattuna suurin muutos negatiiviseen suuntaan on tapahtunut muotoilun ja luovien alojen toimialalla. Myös ravitsemustoiminnan sekä informaation ja viestinnän toimialojen kohdalla on havaittavissa selvä heikentyminen suosittehalukkuudessa.

Seuraavasta kuvasta on nähtävissä suosittehalukkuuden vuosittainen vertailu.

Kuva 6.2. Suosittehalukkuus: vuosittainen vertailu

Seuraavassa taulukossa on esitetty NPS-lukujen toimialakohtainen vertailu edelliseen tutkimuskertaan verrattuna. Vertailussa on huomioitavaa, että osassa toimialoja vastaajamäärät ovat pieniä ja toimialakohtaisissa vastaajamäärissä on eroja eri tutkimuskierrosten välillä.

Taulukko 6.2. Toimialakohtainen suositteluhaluuden vuosittainen vertailu

Toimiala	NPS 2024	NPS 2023
Informaatio ja viestintä	-2	17
Life Science	8	7
Matkailu ja majoitus	4	0
Ravitsemustoiminta	-22	-1
Muotoilu ja luovat alat	-19	26
Teollisuus	-13	-18
Rakentaminen	-21	-16
Kiinteistöala	0	9
Kauppan ala	-18	-14
Kuljetus ja varastointi	-20	-32
Rahoitus ja vakuutus	39	29

6.2 Suositteluhaluuteen vaikuttavat tekijät

Numeerisen suositteluhaluutta mittavaan arvioinnin lisäksi vastaajilla oli mahdollisuus perustella omin sanoin, mitkä Helsingin vahvuudet tai heikkoudet vaikuttavat heidän suositteluhaluuteensa.

Mitkä Helsingin vahvuudet antavat aihetta suositella kaupunkia muille yrityksille?

- Yleisimmin (noin 37 %) suositteluhaluuden syyksi mainitaan **suuri väestömäärä**, Helsingissä on paljon asiakkaita ja potentiaalisia asiakkaita.
- Noin neljäsosalla vastauksista **keskeinen sijainti ja hyvät liikenneyhteydet** ovat syitä suositteluun - Helsingistä on helppo liikkua sekä muualle suomeen että ulkomaille. Satama ja lentokenttä sekä sisäinen joukkoliikenne saavat tässä yhteydessä mainintoja.
- Suositteluhaluuteen vaikuttaa myös se, että Helsingistä löytyy **yrittäjien tarvitsemia palveluja, yhteistyökumppaneita ja sidosryhmiä** (n. 18 %).
- Se, että Helsinki on **pääkaupunki**, mainitaan noin 10 % suositteluhaluuteen vaikuttavana tekijänä.
- Muissa syissä nousevat esiin mm. Helsingin kansainvälisyys sekä työvoiman saatavuus.

Mitkä asiat vähentävät halukkuuttanne suositella kaupunkia muille yrityksille?

- **Liikenteeseen liittyvät aiheet** ovat merkittävien (43 %) suositteluhaluutta vähentävä tekijä. Liikenteeseen liittyvissä haasteissa tuodaan esiin mm. pysäköinnin haasteet (parkkipaikkojen saatavuus ja hinta) ja keskustan saavutettavuus /keskustassa liikkuminen henkilöautolla. Konkreettisten haasteiden lisäksi vastauksissa esiintyy kritiikkiä liittyen koettuun yksityisautoiluun liittyvään negatiiviseen asenneilmapiiriin ja yritysten (ja näiden asiakkaiden) tarpeiden sivuttamiseen.
- Helsingin **korkeaksi koettu yleinen kustannustaso** vähentää yritysten suositteluhaluutta. Kustannuksien osalta tuodaan esiin etenkin **toimitilojen ja tonttien kustannukset**, mutta myös asumisen ja elämisen kustannukset.
- Muita esiin tuotuja tekijöitä ovat mm. kova kilpailu ja oman alan toimijoiden suuri määrä, byrokratia sekä asenne yrityksiä kohtaan.

Suositteluhaluuteen vaikuttavissa syissä ei ole nähtävissä merkittäviä eroja edellisen tutkimuksen tuloksiin verrattuna.

7. Yritysten kehitystoiveet kaupungille

Kyselyn lopussa vastaajia pyydettiin kertomaan ajatuksiaan siitä, mihin he toivoisivat Helsingin jatkossa panostavan yrityksen kilpailukyvyyn edistämiseksi. Kysymyksessä kertoi kehitystoiveistaan 528 yritysten edustajaa. Tässä kappaleessa on esitetty teemat, joihin kehitystoiveet tyypillisimmin liittyivät sekä suoria lainauksia vastaajien kommentteista teemoihin liittyen.

Liikenne ja liikkumisen sujuvuus

Kuten edellisessäkin vastaavassa tutkimuksessa, suuri joukko kehitystoiveita liittyy jollain tapaa liikenteeseen ja liikkumisen sujuvuuteen (29 % molemmissa tutkimuksissa).

”Helpottaa autolla liikkumista ja varmistaa varsinkin lyhytaikaiset ilmaiset pysäköinnit, jotta asiakkaat voisivat jatkossakin asioida myös helsinkiläisissä yrityksissä.”

”Autoliikenteen sujuvuus, pysäköintipaikkojen saatavuus ja pysäköinnin edullisuus. Kaupunki on hakenut aivan turhaan tahallista korkean profiilin vastakkainasettelua yritystoiminnalle tärkeän autoliikenteen ja kävely/pyöräily/raiteet välille. Kaupungin elinvoiman ja yritystoiminnan kannalta kaikkein tärkein on, että logistiikka pelaa, ja logistiikka toimii kumipyörillä nyt ja tulevaisuudessa. Tulevaisuusavausten painopiste pitäisi kohdistaa liikenteen sähköistämiseen.”

”Nykyinen liikennejärjestely autioittaa keskustan, samalla panostus polkupyöräilyyn tms. on jo mennyt liian pitkälle. Työmatka pyöräillen ei ole talviaikaan monien huvia. Samalla muu yhteysliikenne seisoo jatkuvan korjausbuumin takia eli liikkuminen ja yhteyksien kanssa (tai niiden puuttuminen) eivät toimi.”

”Liikenteen sujuvuus, on toimialoja, jossa auto ja autolla tavaroiden kuljetus on ehdoton, jakeluliikenteen on sujuttava, saavutettavuus pitää olla kunnossa. Kaupunki ei voi olla vuodesta toiseen kuin pommituksen jäljiltä”

Toimitilat ja tontit

Noin joka kymmenes vastaajien toiveista liittyy toimitilojen ja tonttien tarjontaan ja/tai hinnoitteluun.

”Toimitilojen saatavuuden lisäämiseen. Alueiden kehittämiseen myös keskustan ulkopuolella.”

”Tarjota edullisia toimitiloja ja riittävästi autopaikkoja”

”Edulliset liiketilat pienyrityksille kantakaupungissa. Muu kaupungin elävöittäminen ja siisteys ja paikkojen kunnostus.”

”Rakennuslupamenettelyn helppouteen, järkevän hintaisia yritystontteja kehäkolmosen sisältä”

Byrokratian vähentäminen

Noin kymmenes toiveista esitetään myös hallinnon sujuvoittamisesta/byrokratian vähentämisestä.

”Pienyritysten perustaminen tehdään mahdollisimman helpoksi eikä vaadita kaikkea sitä byrokratiaa mitä suuremmilta yrityksiltä. Ei yritetä maksimoida Helsingin vuokratuloja esim. kausiluontoisesta yrittämisestä, jotka kuitenkin elävöittävät kaupunkia, esim. myyntikojut, kioskit, kertaluontoiset tapahtumat jne. Keskustan liiketilojen suuret vuokrat eivät houkuttele muita kuin ravintola-alan yrityksiä (esim. kebab-ravintolat), jotka elävät vuoden tai kaksi ja lopettavat.”

”Byrokratia helpommaksi, lisää siistejä asiakas WC:tä näihin toivoisin Helsingiltä tukea myös pienyrittäjille”

”Säännöstelyä purkamalla ja yksinkertaistamalla. Melulupia lisää ja act of change asetukset myös Suomeen (vrt. Lontoo)”

Taloudellinen tukeminen, verotus

Toiveissa nousevat esiin myös yritysten taloudellinen tukeminen (yritystuet, verot) sekä pienyrittäjien ja startupien tukeminen.

”Verojen pienentäminen. Ottakaa esim. New Yorkista mallia miten asioita hoidetaan todella aktiivisesti. Täällä Suomessa ja Helsingissä passiivista ja flegmaattista otetta töihin ja byrokraatiaan. Kaikki asiat etenevät liian hitaasti. Kaikki töihin.”

”Tukea erityyppisiä firmoja eikä vain IT firmoja. Muilla aloilla on erittäin paljon kasvupotentiaalia, mutta Suomessa ketään ei kiinnosta muut kuin pari hassua alaa. Luovaa alaa on pakko tukea paremmin, sillä siellä liikkuu Euroopan isot rahat, vaikka Suomi ei niistä oikein koskaan saa mitään - enkä ihmettele.”

”Pienyrittäjien tukemiseen! Yksinyrittäjien, jotka tekevät tärkeää työtä ilman tukiverkostoa, on vaikea esim. pitää yllä omaa hyvinvointia ja jaksamista, sillä kalliit kulut (vuokrat, kalliit parkkimaksut ym.) pakottaa ylikuormittavaan työskentelyyn. Uudenmaan hintataso on kallis verrattuna muuhun maahan, joten pien- ja yksinyrittäjät ovat täällä hyvin eriarvoisessa asemassa. Esim. toiminimiyritykset eivät saa mitään verotuksellista tai kirjanpidollista helpotusta työhyvinvointiin (liikunta/ tai virkistyspalvelut ym), joten pelkästään jo tällainen etuus olisi valtava valttikortti!”

Kohtuuhintainen asuminen, koulutukseen satsaaminen, työperäinen maahanmuutto

Toiveet edullisesta tai kohtuuhintaisesta asumisesta ja koulutukseen satsaamisesta korostuivat vastauksissa jonkin verran edellisestä yleisemmin. Toiveet liittyen työperäisen maahanmuuton tukemiseen ovat myös jonkin verran lisääntyneet edelliseen tutkimukseen verrattuna.

”Kohtuuhintainen asuminen, kansainvälisten työntekijöiden kotouttaminen”

” Riittävän edullisiin isompiin liiketiloihin. Asumiskustannuksiin, jotta on mahdollisuus palkata työvoimaa työehtosopimusten mukaisilla palkoilla.”

”Ammatillisesta koulutuksesta on supistettu ja leikattu niin, ettei alallemme valmistu tarpeeksi ammattitaitoisia osaajia. Opetusvastuuta on siirretty yrittäjille harjoitteluiden kautta liikaa, läsnäolotunteja koulussa supistettu ja oleellisista opintojen osista tehty valinnaisia, jolloin opiskelija voi valmistua ilman riittävää osaamista pärjätäkseen alalla. Koulutukseen täytyy panostaa enemmän, kaikessa ammatillisessa koulutuksessa.”

”Ammatillinen koulutus yhteistyössä yritysten kanssa eli ammatillisen koulutuksen suunnittelu- ja yhteistyö työvoimavalttaisten yritysten kanssa. Rekrytointiapu sekä -tuki esim. alan vaihtajille ja tätä kautta myös joustavat mahdollisuudet tutustua uuteen alaan esim. hyödyntäen työvoimapolitiittisia vaihtoehtoja sekä tukia, jolloin työntekijän palkka- ja sosiaalikulut eivät tuolta kokeiluajalta rasita yritystä. Mutta sitoutuminen molemmin puoliseen työllistymiseen ja palkkaukseen tulisi olla ehtona tälle kokeilulle. TE-toimiston tulisi myös seurata tarkkaan, kuinka työntekijän sijoittuminen toimii ja hyödyntää siinä esim. psykologisia testejä huomioiden työpaikan vaatimukset ja henkilön osaaminen sekä kyvyt.”

”Keskustan toimivuus, ulkomaalaisten houkuttelu”

”Ulkomailta rekrytoitavien asiantuntijoiden houkutteleminen, lupaprosessien sujuvoittaminen, puolisoiden työllistyminen”

8. Yhteenveto päätuloksista

Tiivistelmä tutkimuksen toteutuksesta

Tämä selvitys perustuu Helsingin kaupungin yritys-kyselyyn, joka on elinkeino-osaston joka toinen vuosi toteuttama kyselytutkimus. Tutkimuksella selvitetään yritysten näkemyksiä kaupungin elinvoimaan ja yritysmyönteisyyteen vaikuttavista tekijöistä sekä kaupungin palvelujen käyttöä ja kehittämisen tarpeita.

Vuoden 2024 yritys-kyselyn toteutuksesta vastasi Helsingin kaupungin elinkeino-osaston (Business Helsinki) toimeksiannosta Digitalist Experience Oy. Tutkimuksen tiedonkeruu toteutettiin 24.9 – 15.11.2024 välisenä aikana helsinkiläisten yritysten päättäjille suunnatun paneelikyselyn ja puheliniinformoidun onlinekyselyn yhdistelmänä. Tutkimukseen osallistui yhteensä 1000 vastaajaa. Kyselyyn vastaajat kiintiöitiin siten, että mukaan saatiin eri kokoisten yritysten edustajia monipuolisesti eri toimialoilta.

Yritysten kasvunäkymät

Yritysten kasvunäkymät ovat nyt valoisammat kuin edellisellä tutkimuskerralla. Liikevaihdon kasvua ennakoivien määrä on lisääntynyt kymmenellä prosenttiyksiköllä vuonna 2023 toteutettuun vastaavaan kyselyyn verrattuna. Vuoden 2023 yritys-kyselyyn verrattuna yritysten suunnitelmat toiminnan/toimipaikkojen laajentamiseen ovat myös lisääntyneet.

Neljännes vastanneista yritys-päättäjistä ennakoivat henkilöstömääränsä kasvavan vuoden 2025 aikana ja lähes puolet (47 %) arvioi edustamansa yrityksen liikevaihdon kehittyvän positiivisesti tulevina vuosina. Kansainvälistä toimintaa harjoittavissa yrityksissä odotukset henkilöstömäärän kasvamiselle ovat vain kotimarkkinoilla toimivia suuremmat. Toimialoista teollisuus ja kaupan ala suhtautuvat positiivisimmin sekä henkilöstömäärän kehitykseen että liikevaihdon kasvuodotuksiin. Yksinyrittäjät uskovat muita yrityksiä tyypillisemmin henkilöstömääränsä ja liikevaihtonsa pysyvän ennallaan myös jatkossa. Positiivisimmat arviot liikevaihdon kehitymisestä ovat kokoluokan 2–49 henkilöä työllistävillä yrityksillä.

Kaupungin palveluiden käyttö

Vajaa puolet vastanneista yrityksistä on käyttänyt kaupungin palveluita viimeisen kahden vuoden aikana. Edelliseen tutkimuskierrokseen verrattuna Helsingin kaupungin palveluita käyttäneiden osuus on kasvanut 10 %-yksikköä, 37 %:sta 47 %:iin. Käytetyimpiä palveluita ovat lupa-asiat, sähköinen asiointi (ml. internetsivusto) sekä rekrytointi- ja työllisyyspalvelut.

Helsingin kaupungin palveluita käyttäneet yritykset ovat melko tyytyväisiä palveluihin. Tyytyväisimpiä ollaan yrityksen perustamisen tukipalveluihin, yritysneuvontaan ja koulutuksiin sekä yritys-luotsien palveluihin ja kokeilutoimintaan. Erilaiset lupa-, kaavoitus- ja tonttiasiat sekä sähköinen asiointi saavat eniten kritiikkiä. Tyytyväisyydessä käytettyihin palveluihin ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia edelliseen tutkimukseen verrattuna.

Työvoiman saatavuuden varmistaminen ja koulutusjärjestelmän kehittäminen

Yritykset näkevät tärkeimpinä toimenpiteinä oman alan osaavan työvoiman saannin turvaamiseksi sosiaaliturvan uudistamisen kannustinloukkuja poistamalla sekä kohtuuhintaisten asuntojen saatavuuden työntekeijöille. Etenkin pienemmissä yrityksissä sosiaaliturvan uudistaminen saa kannatusta, kun taas yli 50 henkeä työllistävissä yrityksissä tärkeimpänä toimenpiteenä pidetään tyypillisimmin kohtuuhintaisten asuntojen saatavuutta.

Tärkeimpinä pidetyissä keinoissa työvoiman saannin turvaamiseksi on tapahtunut muutosta. Sosiaaliturvan kannustinloukkujen poistaminen ei nouse yhtä suuresti esille. Etenkin kohtuuhintaisten asuntojen saatavuus sekä työperäisen maahanmuuton vauhdittaminen valtion keinoin ovat tekijöitä, joiden kannatus keinona työvoiman saannin turvaamiseksi on kasvanut.

Puolet vastanneista yrityksistä näkee tarvetta koulutusjärjestelmän ja sisältöjen uudistamiselle yrityksen osaavan työvoiman turvaamiseksi. Koulutuksen kehittämisen tarve tuodaan esiin sitä useammin, mitä isommasta yrityksestä on kyse.

Liikenne, maankäyttö ja yritysten tarpeita palvelevat alueet

Liikenteeseen liittyvistä aiheista yritykset ovat tyytyväisimpiä julkisiin liikenneyhteyksiin seudun sisällä sekä yhteyksiin muualle Suomeen ja ulkomaille. Jakeluliikenteen sujuvuuteen ja etenkin liikenteen sujuvuuteen yleisesti sekä yritys- ja asukaspysäköintiin suhtaudutaan kriittisesti. Liikenteeseen liittyvät aiheet nousivat vahvasti esiin myös Helsingille esitetyissä kehitystoiveissa sekä suosittelemalukkuuteen vaikuttavissa tekijöissä.

Yritysten kokonaistyytyväisyydessä julkisiin liikenneyhteyksiin seudun sisällä sekä yhteyksiin Helsingistä muualle Suomeen ja ulkomaille ei ole tapahtunut muutoksia edellisiin tutkimuskierroksiin verrattuna. Muissa liikenteeseen liittyvissä tekijöissä, kuten myös yritystonttien saatavuudessa ja yritystarpeiden huomioimisessa kaavoituksessa, on nähtävissä hieman nousua yritysten tyytyväisyydessä verrattaessa kokonaistulosten keskiarvoja edellisiin vuosiin.

Alueelliseen kehittämiseen liittyen yritykset toivovat tyypillisimmin, kuten edelliselläkin mittauskerralla, kaupungin sallivan yrityksille joustavuutta tilojen käyttöön eri käyttötarkoituksiin. Vähemmän houkuttelevien alueiden voimakas kehittäminen saa aikaisempaa vahvemmin kannatusta.

Halukkuus suositella Helsingiä

Halukkuus suositella Helsingiä oman alan yrityksen sijaintipaikaksi jakaa vastaajien mielipiteitä. Tyypillisimmin (39 %) vastaajien suhtautuminen Helsingin suosittelemalukuun on kuitenkin neutraalia. Positiivisesti suhtautuvia eli suosittelijoita on 27 % yrityksistä ja kriittisiä 35 % yrityksistä. Suosittelemalukkuutta kuvaava NPS-luku on -8. Positiivisinta suhtautuminen on yksinyrittäjien ja 50–250 henkilöä työllistävien yritysten keskuudessa. Eniten kriitikoita löytyy pienistä yrityksistä, joiden henkilöstömäärä on 20–49 henkilöä. Toimialoista suosittelemalukkuuden kärjessä on rahoitus ja vakuutus. Heikointa suosittelemalukkuus on ravitsemustoiminnan, rakentamisen, muotoilun ja luovien alojen, kuljetuksen ja varastoinnin sekä kaupan toimialoilla.

Suositteluelukkuuden vuosittaisessa vertailussa on nähtävissä pientä heikentymistä. 2020-luvulla kriitikoiden määrä on noussut ja suosittelijoiden vähentynyt. Edelliseen tutkimuskierrokseen verrattuna suurin muutos negatiiviseen suuntaan on tapahtunut toimialalla muotoilu ja luovat alat. Myös ravitsemustoiminnan sekä informaation ja viestinnän toimialojen kohdalla on havaittavissa selvä heikentyminen suosittelemalukkuudessa.

Edellisen tutkimuskierroksen tapaan, liikenteeseen liittyvät tekijät ovat yleisin syy kriittiselle suhtautumiselle Helsingin suosittelemalukuun yritysten sijaintipaikaksi. Liikenteeseen liittyvien tekijöiden lisäksi suosittelemalukkuutta vähentäviä tekijöitä ovat mm. korkeaksi koettu kustannustaso.

Helsingin suuri väestömäärä on tyypillisin peruste sille, että Helsingiä suositeltaisiin muille oman alan yrityksille. Helsingistä löytyy asiakkaita ja potentiaalisia asiakkaita sekä myös yrityksen tarvitsemia palveluja, yhteistyökumppaneita ja sidosryhmiä. Liikenneyhteydet ja keskeinen sijainti, josta on helppo liikkua sekä muualle suomeen, että ulkomaille, nousee myös esiin useissa perusteluissa. Muita tekijöitä, jotka antavat aihetta kaupungin suosittelemalulle, ovat mm. Helsingin kansainvälisyys, työvoiman saatavuus ja ylipäättään se, että Helsinki on pääkaupunki.

Yritysten kehitystoiveet kaupungille

Kuten edellisessäkin vastaavassa tutkimuksessa, lähes kolmannes yritysten kehitystoiveista Helsingille liittyy jollain tapaa liikenteeseen ja liikkumisen sujuvuuteen. Muina kehityskohteina tuodaan esiin mm. toimitilojen ja tonttien tarjontaan ja/tai hinnoitteluun liittyviä aiheita, yleistä hallinnon sujuvoittamista ja byrokratian vähentämistä, erilaisten taloudellisten kannustimien lisäämistä, pienyrittäjien ja startupien tukemista sekä kohtuuhintaiseen asumiseen, koulutukseen ja työperäiseen maahanmuuttoon panostamista.

Helsinki

Helsingin kaupunki
Business Helsinki

Kansakoulukatu 3
PL 70
00099 Helsingin kaupunki

www.hel.fi